

Pericopa Haiei Sara – La ce vârstă s-a măritat Rivka? 5781

Pericopa Haiei Sara nu este deloc despre Sara ci mai degrabă despre Rivka, nora ei. Deja în primul verset al pericopei noi aflăm despre moartea Sarei: „Viața Sarei a fost de o sută douăzeci și șapte de ani ... Și Sara a murit în Qiriat-Arba, adică Hevron, în țara Canaanului, iar Avraham a venit s-o jalească pe Sara și s-o plângă” (Bereșit/Geneza 23:1-2).

Aproape toată pericopa noastră se ocupă de căsătoria Rivkei. În text găsim detalii abundente despre fiecare mișcare a ei în acest scop. Lipsește doar vreo referință la vârsta ei de care nu ni se spune nimic. Aceasta spre deosebire de partenerul ei, despre care nu ni se spune nimic despre acțiunile lui legate de căsătorie, dar vârsta lui ne este amintită: „Ițhak era de patruzeci de ani când a luat-o (de nevastă) pe Rivka” (Bereșit/Geneza 25:20).

Poate că nu era nevoie să ni se amintească vârsta ei, luând în considerație că ea ne este descrisă în amănunte. Este clar că este vorba de o fată foarte tânără care a trecut de vârsta pubertății, adică pe undeva după vârsta de 13 ani. Și într-adevăr ea este definită cu mai multe ocazii „naara” נַעֲרָה, adică o fată tânără, chiar o fetiță. Deja la prima ei apariție ne este prezentată așa: „Fata era foarte frumoasă la înfățișare, fecioară – nu o cunoscuse nici un bărbat” (

Bereșit/Geneza 24:16). Important de clarificat că în ebraica biblică „a cunoaște” înseamnă și „a avea relații sexuale”. Cu alte cuvinte nici un bărbat nu s-a culcat cu ea și era conform cerințelor unei mirese.

Problema vârstei Rivkei apare din cauza interpretării făcute de Rași în urma midrașului la vârsta lui Ițhak de 40 de ani din Bereșit/Geneza 25:20. Rași face aici socoteala bazându-se pe o cronologie expusă în versetele din Tora. El spune că Avraham a primit vestea nașterii lui Rivka când a ajuns pe Muntele Moria ca să-l sacrifice pe Ițhak (Bereșit/Geneza 22:20-23). Sara moare în capitolul care urmează acestui eveniment de pe Muntele Moria. Noi știm că Sara avea 127 de ani când a murit, iar când l-a născut pe Ițhak avea 90 de ani. Calculul este simplu: când a avut loc *akeda* אָכֵדָה, Ițhak ave 37 de ani și tot atunci s-a născut și Rivka. În cazul acesta, Rivka avea 3 ani când s-a căsătorit. Însă dacă mergem după descrierea evenimentelor din Tora în care Rivka se grăbește să le dea de băut oaspeților și cămilelor lor, este clar că o fetiță de trei ani nu putea să facă așa ceva. Rași citează această presupunere din midrașul „Seder Olam” care se ocupă cu cronologia evenimentelor din Tora. Însă midrașul stabilește această cronologie într-un sistem legendar și în nici un caz istoric. Din această cauză, în asemenea cazuri nu se pun întrebări logice din viață.

Problema în această analiză a evenimentelor este data morții Sarei. Nu este menționat nicăieri această dată. Midrașul și în urma lui și Rași deduc din adiacența versetelor despre *akeda* cu cele ale morții Sarei, că cele două evenimente s-au petrecut în vecinătate de timp. Dar este posibil ca ele să se fi petrecut la o diferență de câțiva ani și Rivka era deja la vârsta de pubertate.

Pe de altă parte premisa că Rivka s-a născut în perioada *akeda*, se bazează pe un zvon pe care îl aude Avraham după ce s-a întors de pe munte: „După aceste întâmplări, i s-a vestit lui Avraha zicându-i-se ... iar lui Betuel i s-a născut Rivka”

(Bereșit/Geneza 22:20, 23). Iarăși este vorba despre o adiacență a două evenimente care se puteau petrece în timpuri diferite.

Dintre aceste două vecinătăți de versete este de ajuns să anulăm una ca toată premisa că Rivka avea doar trei ani la căsătorie să se prăbușească. Și într-adevăr avem alt midraș în care Rivka avea peste 12 ani când s-a măritat cu Ițhak, o vârstă adecvată pentru o fată la căsătorie în perioada aceea. Acest lucru noi îl învățăm dintr-o braită (vezi capitolul „Termeni”) din Talmud, tractatul Ievamot 61:b, care clarifică cu ce fel de fată trebuie să se însoare Cohen Gadol. De aici deducem și despre Rivka și vârsta ei.

În concluzie, Rivka avea cel puțin 12 ani când s-a măritat cu marea ei iubire, Ițhak.